

VÉGET ÉRT A JÓ ÉLET

A VÉGET ÉRT A JÓ ÉLET kiállítása az etnicizált nőre rátelepedő társadalompolitikai kötöttségek láthatóvá tétele és kritikája. Egy, a hatalmi metszéspontok hálójában az elnyomó berendezkedésből kitörő hang, mely nem akar elveszni a többségi társadalom narratív elnyomásában. A kiállításnak teret adó Bura Galéria és társvezetője, Farkas Clara saját alkotásai mellé olyan művésznők munkáit gyűjtötték össze, akik az elmúlt egy évben meghatározó jelenléttel formálták a galéria programját. A kiállításon megjelenő alkotások egy olyan szubaltern reprezentáció önpozicionáló törekvésehez járulnak hozzá, amely Magyarországon ritkán kerül narratívaformáló pozícióba.

A kiállítás a nőiség kultúrákon átívelő tapasztalati mezsgyéit vizsgálja. Interszekcionális megközelítésében mutat rá a reprezentáció és az identitásalkotás körülményeinek való kiszolgáltatottságra, azonban fő céljaként épp a többségi narratívák általi meghatározottság megtörését tűzi ki. A személyes történetek mögött összeérő kulturális metszéspontokban az egyéni identitás alakulását, valamint a többségi és kisebbségi társadalmak közötti erőviszonyok dinamikájában kutatja az ént. Test és eredet(történet) – mint a saját narratíva felszínre hozása a többséggel szemben – tapasztalati síkból merítkezve, látszólagos ellentmondásában az etnikailag sokszínű identitások reprezentációját segíti elő.

A kiállítás fókuszába egyrészt az anyasággal kapcsolódó társadalmi tapasztalatok és motívumok, másrészt a többgenerációs szereposztás, sorskötelék és a belőle való kitörés kerülnek. Az egyén születése előtti kulturális örökséghez való kapcsolódás és azok aktív formálása ugyanúgy megjelenik, mint a gyermeki és szülői, felmenői kapcsolatok megélése, az életadásának és táplálásának motívumai. Ezen képek kiemelése a nő reprezentációja feletti általános autonómia kihirdetése, hogy az inkább vele és általa történjen, mint nélküle. Ide kapcsolódik a kiállítás további fontos szimbóluma, a maszk, mely egyaránt jelent kapcsolódási pontot az embereket övező erőkkel vagy felsőbb énjeikkel, továbbá egy másik konnotációja – az egyén saját személyének, ezáltal sorsa alkotásának üres vászna – is központi szerepet kap. A kiállítás konceptuális referenciaköréből kiemelkednek a dogon kultúra maszkos tradíciói, ahol a nő a maszkok felfedezője. Ő volt, aki azok erejét bemutatta a népének, azonban hordásuktól – a megidézett erők veszélyei miatt – alapvetően megfosztották. Ez alól egyetlen kiválasztott csoport élvez kivételt: a yagisine nők, akik a satimbe maszkkal való érintkezés és a tánc kiváltságát a maszk eredeti felfedezéséért való tiszteletből és megemlékezésből kapták.

A fentiek értelmében a VÉGET ÉRT A JÓ ÉLET több, mint cím – állítás, ami a külső szemszögből és másokhoz képest való pozicionálódás végét jelenti. A kiállítás terében a nők kilépnek az egzotikum szerepéből. Nem eszközként vagy tárgyiasított reprezentációként, hanem aktív cselekvőként jelenik meg, aki saját történetének alakítója. A női test tapasztalatait nem pusztán biológiai adottság, hanem politikai és kulturális jelentésképző erő – egy olyan társadalmi tér, mely a befogadás, a biztonság és a régre nyúló ismeret és emlékezet őre.

„A feminista mozgalom, ahogy most működik,
Elfogadhatatlan.

Nők, ha önmagatokat akarjátok megvalósítani — egy pusztító
pszichológiai felfordulás hajnalán álltok — minden kedves illúziót
le kell lepleznetek — több évszázados hazugságoknak kell véget
vetnetek — felkészültetek a Változásra — ?

Nincs félmegoldás — A hagyományok szemétdombjának felszínének
semmilyen kapargilása nem fog Reformot hozni,

az egyetlen módszer
a Teljes Rombolás.”

— Feminista manifesto, Mina Loy, 1914, részlet
(saját ford.)

Coulibaly Miriam Sékou